

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 01 lutego 2024 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie w VII Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Leszek Wojgienica

Protokolant: st. sekr. sąd. Monika Tymosiewicz

przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej Marioli Maślany

po rozpoznaniu w dniu 1 lutego 2024 roku sprawy R. B., syna G. i J. z d. K., urodzonego (...) w O., oskarżonego z art. 157 § 1 kk, na skutek apelacji obrońcy oskarżonego od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 06 października 2023 roku, w sprawie II K 1185/23

I. zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że kwotę zadośćuczynienia za doznaną krzywdę zmniejsza do 4000 (czterech tysięcy) zł, a w pozostałym zakresie wyrok ten utrzymuje w mocy;

II. zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VII Ka 7/24
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 06 października 2023 roku, w sprawie II K 1185/23

1.1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy
oskarżyciel prywatny
obrońca oskarżonego R. B.
oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego
pełnomocnik oskarżyciela

1.1.3. Granice zaskarżenia

1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany	

	w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka – apelacja obrońcy;	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

1.2.1. Ustalenie faktów

1.2.1.1. Fakty uznane za udowodnione

Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
1.2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

1.2.2. Ocena dowodów

1.2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwiąże o powodach uznania dowodu

1.2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiąże o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków	
--	--

co skutkowało

4/ obrazą przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu (art. 438 pkt 1a kpk), a mianowicie art. 157 § 1 kk poprzez błędną kwalifikację czynu przypisanego oskarżonemu o charakterze chuligańskim, podczas gdy czyn ten mógł zostać zakwalifikowany wyłącznie z art. 157 § 1 kk;

4/ obrazą przepisów prawa materialnego (art. 438 pkt 1 kpk) powodującą, że wyrok nie odpowiada prawu, a mianowicie art. 46 § 1 kk poprzez zasądzenie od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego zadośćuczynienia w wysokości 10000 zł przy uwzględnieniu kosztów leczenia, podczas gdy zadośćuczynienie ma obejmować krzywdę niematerialną pokrzywdzonego, a nie odpowiadać wysokości poniesionych kosztów leczenia (odszkodowanie);

ewentualnie:

5/ rażącej niewspółmierności orzeczonej kary izolacyjnej pozbawienia wolności, podczas gdy kara nieizolacyjna albo warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności spełniałoby wszystkie cele postępowania karnego i odpowiadałoby zasadom wymiaru kary, co stanowiło obrazę art. 53 kk oraz art. 69 § 1, 2 i 4 kk, a także rażącą niewspółmierność orzeczonego środka kompensacyjnego (zadośćuczynienia), które winno odpowiadać rozmiarowi doznanej przez pokrzywdzonego krzywdy (szkody niematerialnej)

<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Z wyłączeniem zarzutu kwestionującego orzeczenie o wysokości zasądzzonego na rzecz pokrzywdzonego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę żaden z pozostałych podniesionych w apelacji nie uzyskał przychyłności sądu odwoławczego. Zasygnalizować wypada niedopuszczalność sformułowania zarzutów obrazy prawa materialnego, których podstawą były postulowane, a nie kwestionowane ustalenia faktyczne, będące podstawą procesu dostosowania normy prawa materialnego. Nie widać też w apelacji żadnego wniosku, który można powiązać z zarzutem kwestionującym wysokość zasądzzonego na rzecz pokrzywdzonego zadośćuczynienia, który to zarzut zdaje się podnosić rzeczywistą obrazę przepisu art. 445 § 1 kc, a nie 46 § 1 kk, skoro ustawodawca daje możliwość orzeczenia zadośćuczynienia bez jakichkolwiek warunków wstępnych (wniosek pokrzywdzonego).</p> <p>Pierwszy z zarzutów apelacji, kwestionujący ustalenie o chuligańskim charakterze przypisanego oskarżonemu czynu, zdaje się wynikać z nienazbyt starannej analizy nagrań z kamery miejskiej i kamery umieszczonej we wnętrzu sklepu G., gdy tymczasem analiza ta dowodzi w sposób jednoznaczny, że nim doszło do czynu oskarżony znajdował się poza kręgiem osób rozmawiających przed sklepem, w pewnym momencie ruszył w ich kierunku przekazując innej osobie butelkę, którą miał w ręku, by</p>	

następnie od razu zaatakować pokrzywdzonego najpierw poprzez podjętą próbę zapaśniczą, która jednakże na skutek akcji obronnej pokrzywdzonego nie powiodła się, by następnie wyprowadzić cios powodujący skutek wynikający z czynu zarzucanego i dążyć do dalszej konfrontacji poprzez kontynuację przemocy fizycznej, w tym kopanie pokrzywdzonego, powstrzymanej przez inne osoby.

Analiza całości nagrania dowodzi, że przed czynem nie doszło do żadnego zdarzenia z udziałem pokrzywdzonego, mogącego stanowić podstawę do poszukiwania powodu usprawiedliwiającego jakkolwiek atak na niego, czy to werbalny, czy to fizyczny. Potwierdzają tę okoliczność również zeznania pokrzywdzonego i towarzyszącego mu kolegi. Brak zapisu audio nie stanowi tym samym podstawy do poszukiwania powodu, który miałby w zamierzeniu skarżącej wyeliminować z kwalifikacji prawnej czynu przypisanego ostatecznie oskarżonemu przepisu art. 57a § 1 kk. Stawiając tak sformułowany zarzut autorka apelacji nie zauważyła, że oskarżony nie brał udziału w rozmowie osób stojących w grupie przed sklepem, stał obok i w pewnym momencie, po przekazaniu butelki innej osobie, zaszedł od tyłu pokrzywdzonego, chwycił go w pól, a po odparciu przez pokrzywdzonego tego ataku fizycznego natychmiast wyprowadził cios w twarz, podejmując dalszy atak mimo, że pokrzywdzony wyraźnie manifestował swoją bierność koncentrując się na urazie jakiego doznał. Stąd też ustalenie sądu a quo o chuligańskim charakterze przypisanego oskarżonemu czynu wynika z oceny dowodów

pozostającej pod ochroną art. 7 kpk. Z ustaleń sądu a quo wynika, że ocenił zachowanie pokrzywdzonego polegające na odepchnięciu oskarżonego jako oczywiście błahy powód, co zdaje się być wyjątkowo dla oskarżonego korzystne, albowiem odepchnięcie było wynikiem ataku zainicjowanego przez oskarżonego, a więc obiektywnie nie mogło stanowić podstawy takiego ustalenia. Niemniej jednak ustalenie to na niekorzyść oskarżonego zmianie ulec nie może, a tym samym w jego granicach należało przeprowadzić analizę prawidłowości przyjętej kwalifikacji prawnej czynu i orzeczenia o karze.

Warto też przypomnieć skarżącej, że adresatem zasady wyrażonej w art. 5 § 2 kpk jest sąd orzekający, a skoro tenże sąd żadnych wątpliwości w procesie oceny dowodów nie powziął, to nie mógł tej zasady naruszyć.

Niezrozumiały jest zarzut naruszenia przepisu art. 399 § 1 kpk, albowiem z protokołu rozprawy głównej z dnia 6 października 2023 roku (k. 86) jednoznacznie wynika, że na podstawie art. 399 § 1 kpk uprzedzono obecnych na tejże rozprawie oskarżonego i jego obrońcę o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu poprzez jej uzupełnienie o przepis art. 57a § 1 kk, zaś obrońca w mowie końcowej sugerowanej zmianie wyraźnie zaoponował.

Odnosząc się do zarzutu obrazy prawa materialnego, to jest art. 57a § 1 kk warto przypomnieć, że zarzut ten byłby uzasadniony gdyby sąd ustalił, że czyn chuligańskiego charakteru

nie miał, przyjmując jednocześnie taką właśnie kwalifikację tudzież, gdyby ustalenie takie poczynił tę kwalifikację pomijając. Tymczasem autorka apelacji zakwestionowała konkretne ustalenia faktyczne, z których wynika koincydencja z przyjętą w zaskarżonym wyrok kwalifikacją prawną czynu. Tak więc, skoro kwestionowała ustalenia faktyczne, nie mogła równocześnie zarzucić obrazy prawa materialnego.

Co się tyczy zarzutu rażącej niewspółmierności wymierzonej oskarżonemu kary 5 miesięcy pozbawienia wolności autorka apelacji zdaje się nie dostrzegła tego, że zgodnie z przepisem art. 57a § 1 kk skazując za występki o charakterze chuligańskim, sąd wymierza karę przewidzianą za przypisane sprawcy przestępstwo w wysokości nie niższej od dolnej granicy ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę, a z tego wniosek, że skoro dolna granica ustawowego zagrożenia za przestępstwo z art. 157 § 1 kk to 3 miesiące pozbawienia wolności, to najniższy wymiar kary za tenże występki, popełniony w warunkach chuligańskich równy jest czterem miesiącom i 15 dniom pozbawienia wolności. Tak więc rozdzwięk między karą orzeczoną i najniższą karą możliwą do wyobrażenia nie jest tego rodzaju by można było zarzucić tej karze rażąca niewspółmierność. Nie można również zapominać, że oskarżony, mimo młodego wieku (choć nie należy do kategorii młodocianych w rozumieniu art. 115 § 10 kk) był trzykrotnie karany, w tym za przestępstwo z art. 157 § 1 kk na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Skazanie to nie uległo zatarciu, a tym samym

nie było możliwym skorzystanie z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary. Sprzeciwia się temu wyraźny zakaz wyrażony w art. 69 § 1 kk. „Określony w art. 69 § 1 k.k. warunek obejmuje zarówno skazanie na karę bezwarunkowego pozbawienia wolności, jak i na karę z warunkowym zawieszeniem jej wykonania” (tak m.in. wyroki SN: z dnia 23.01.2023 roku, w sprawie IV KK 491/22, z dnia 26 października 2020 roku, w sprawie IV KK 734/19; z dnia 12 marca 2019 roku, w sprawie V KK 103/18; z dnia 12 lutego 2019 roku, w sprawie II KK 290/18).

O ile można było sobie wyobrazić możliwość skorzystania z art. 37a kk uznając, że przepis ten jest regulacją uzupełniającą ustawowe zagrożenie karą pozbawienia wolności zawartą w większości typów zabronionych jako przestępstwo o kary alternatywne, czyli stawowi tzw. przednawiasowy modyfikator sankcji, poszerzający abstrakcyjny (niezwiązany z żadnymi kierunkowymi wytycznymi) luz decyzyjny sądu (tak zasadnie wyrok SA we Wrocławiu z dnia 10 października 2019 roku, w sprawie II A Ka 260/19), o tyle zważając na dossier oskarżonego oraz okoliczności konkretnego czynu rozstrzygnięcie takie było nie do zaakceptowania. Jest to bowiem drugi czyn przeciwko zdrowiu w życiu oskarżonego co dowodzi, że dla osiągnięcia celu jakim jest przestrzeganie porządku prawnego w przyszłości, należy sięgnąć po najsurowszą z kar przewidzianych w ustawie.

Zgodzić się należało natomiast z autorką apelacji, że orzekając na podstawie art. 46 § 1

kk zadośćuczynienie za doznaną krzywdę sąd obraził prawo materialne, to jest art. 445 § 1 kc, wliczając do kwoty zadośćuczynienia również szkodę materialną. Na podstawie art. 445 § 1 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, oprócz naprawienia szkody, pokrzywdzonemu przysługuje także roszczenie o zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę. Zadośćuczynienie za doznaną krzywdę kompensuje zatem szkodę niemajątkową, gdy tymczasem sąd a quo połączył w ramach orzeczonego zadośćuczynienia tak szkodę niemajątkową, jak też majątkową. Ustawodawca nie określił kryteriów warunkujących wysokość zadośćuczynienia stawiając jedynie wymaganie, aby było ono odpowiednie. Sąd też pozostawił sądowi swobodę w określeniu stopnia wpływu konkretnego obrażenia ciała na dotychczasowy komfort życia, zakres wynikających z tego ograniczeń w różnych sferach ludzkiej aktywności. Pomijając oczywistość niedogodności wynikających z konieczności odbycia wizyt u stomatologa, miesięcznego leczenia, długiego oczekiwania na wstawienie implanta, co połączone było ze znoszeniem bólu, ograniczeniami w spożywaniu pokarmów, należy mieć na uwadze młody wiek oskarżonego, studenta, który stracił zęba mającego znaczenie dla jego wyglądu, odczuwając bez wątpienia dyskomfort m.in. w kontaktach towarzyskich, nawiązywaniu znajomości, etc.... Te okoliczności mając w polu widzenia sąd odwoławczy uznał, że kwota 4000 zł będzie adekwatnym zadośćuczynieniem za szkodę niematerialną.

Wniosek	
1/ o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego; 2/ o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez złagodzenie wymierzonej kary pozbawienia wolności i orzeczenie jej w dolnych granicach ustawowego zagrożenia oraz warunkowe zawieszenie jej wykonania	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny # zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Powody zostały zawarte w części analizującej zarzuty apelacyjne. Niezrozumiały jest jedynie wniosek apelacji obrońcy oskarżonego o uniewinnienie oskarżonego, niepoprzedzony żadnym zarzutem kwestionującym jego sprawstwo w zakresie kwalifikacji prawnej wynikającej z aktu oskarżenia.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
1.5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy

1. Wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 06 października 2023 roku, w sprawie II K 1185/23 w zakresie ustaleń dotyczących winy, skutku, kwalifikacji prawnej czynu i orzeczonej kary.	
Zwiążle o powodach utrzymania w mocy	
Powody zostały zawarte w części analizującej zarzuty apelacyjne.	
1.5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
0.1.1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zmiana w zakresie orzeczenia o wysokości zadośćuczynienia za doznaną przez pokrzywdzonego krzywdę poprzez zmniejszenie kwoty zadośćuczynienia do 4000 zł.	
Zwiążle o powodach zmiany	
Omówione w części analizującej zarzuty apelacyjne.	

1.5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
1.5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylecia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiążle o powodach uchylecia	

3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
1.5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
1.5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II.	Oskarżony został zwolniony od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze z uwagi na jego sytuację materialną – podstawa prawna – art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk.

7. PODPIS

1.1.3. Granice zaskarżenia	
-----------------------------------	--

Kolejny numer załącznika	1	
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego R. B.	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 06 października 2023 roku, w sprawie II K 1185/23	
1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany	

	w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana